

MODUL ACHIZIȚII PUBLICE SCRIPT NR. 1 Legislație, principii și noțiuni introductive

Achizițiile publice sunt procesele prin care organizațiile finanțate total sau parțial din bugete publice achiziționează bunuri, servicii și lucrări.

Achizițiile publice sunt esențiale pentru dezvoltarea economică și pentru cheltuirea corectă și eficientă a banilor publici, jucând, de asemenea, un rol important în absorbția fondurilor structurale și de investiții europene.

Atât la nivel european cât și la nivel national au fost adoptate o serie de acte normative care stabilesc regulile în baza cărora se atribuie contractele de achizitii publice.

Autoritățile contractante trebuie să respecte întocmai prevederile legale aplicabile în domeniul achizițiilor publice atunci când achiziționează produse, servicii sau lucrări. Nerespectarea acestor norme conduce la aplicarea de sancțiuni financiare pentru autoritatea contractantă și, în unele cazuri, poate atrage răspunderea disciplinară și chiar răspunderea penală a persoanelor implicate în derularea procesului de achiziție publică. De aceea, este foarte important ca toate persoanele implicate în acest proces să acționeze cu integritate, competență, profesionalism și responsabilitate.

Legislația aplicabilă în domeniul achizițiilor publice este următoarea:

1. Legislația europeană:

- Directiva nr. 23/2014 privind atribuirea contractelor de concesiune,
- Directiva nr. 24/2014 privind achizițiile publice,
- Directiva nr. 25/2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale.

2. Legislația națională:

- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii
- Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac.

Pe lângă aceste acte normative de ordin primar, există și o serie de acte normative de ordin secundar și terțiar emise în aplicarea legii precum: hotărâri de guvern, instrucțiuni și ordine emise de ANAP.

Toate aceste acte normative pot fi găsite pe site-ul ANAP la secțiunea legislație:

- <https://anap.gov.ro/web/legislatie/legislatie-national/>
- <https://anap.gov.ro/web/legislatie/legislatie-europeana/>

Principiile care stau la baza achizițiilor publice

Legislația în materie de achiziții publice enunță 6 principii care guvernează achizițiile publice:

1. PRINCIPIUL NEDISCRIMINĂRII

Principiul nediscriminării presupune că autoritățile contractante nu trebuie să discrimineze potențialii ofertanți pe baza unor motive nejustificate și nu trebuie să favorizeze întreprinderile naționale.

Autoritatea contractantă trebuie să asigure condițiile necesare pentru a asigura o concurență reală, astfel încât orice operator economic, indiferent de naționalitate să poată participa la procedura de atribuire și să aibă șansa de a deveni contractant.

2. PRINCIPIUL TRATAMENTULUI EGAL

Principiul tratamentului egal se referă la aplicarea, pe tot parcursul procedurii de atribuire, de reguli, cerințe și criterii identice pentru toți operatorii economici, astfel încât aceștia să beneficieze de șanse egale de a deveni contractanți.

3. PRINCIPIUL RECUNOAȘTERII RECIPROCE

Principiul recunoașterii reciproce presupune acceptarea de către autoritatea contractantă a produselor, serviciilor, lucrărilor, diplomelor și a altor documente emise de autoritățile competente din alte state, a specificațiilor tehnice echivalente cu cele solicitate la nivel național.

4. PRINCIPIUL TRANSPARENȚEI

Principiul transparenței presupune aducerea la cunoștința publicului a tuturor informațiilor referitoare la aplicarea procedurii de atribuire pentru a elimina riscul de favoritism și de comportament arbitrar din partea autorității contractante.

Acest principiu se aplică prin formularea clară și precisă a tuturor informațiilor legate de procedura de achiziție în documentele oficiale, oferind operatorilor economici o poziție de egalitate, atât la momentul pregătirii ofertelor cât și în momentul în care acestea sunt evaluate de către autoritatea contractantă.

5. PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII

Principiul proporționalității presupune corelarea între necesitatea autorității contractante, obiectul contractului și cerințele pe care trebuie să le îndeplinească ofertanții.

Acestea se aplică prin stabilirea în cadrul documentației de atribuire a unor cerințe care să fie direct proporționale cu complexitatea obiectului contractului ce urmează a fi atribuit.

6. PRINCIPIUL ASUMĂRII RĂSPUNDERII

Principiul asumării răspunderii implică determinarea clară a sarcinilor și responsabilităților persoanelor implicate în achiziția publică, asigurându-se profesionalismul, imparțialitatea și independența deciziilor adoptate în procesul de achiziție publică.

Aceste 6 principii trebuie respectate cu strictețe și aplicate de autoritatea contractantă la atribuirea tuturor contractelor de achiziție publică, încălcarea lor conducând de asemenea la sancțiuni și corecții financiare, după caz.

Mai departe, pentru a ne familiariza cu domeniul achizițiilor publice vom defini câteva noțiuni de bază.

Achiziția publică reprezintă în fapt cumpărarea de către o autoritate contractantă a produselor, serviciilor sau lucrărilor necesare fie direct, fie prin derularea unei proceduri de atribuire.

Pot fi autorități contractante autoritățile și instituțiile publice centrale și locale, precum și organismele de drept public cu personalitate juridică, înființate pentru a satisface nevoi de interes general și care sunt finanțate de autoritățile publice sau se află în subordinea sau coordonarea acestora.

Poate fi operator economic orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, ori grup de astfel de persoane care oferă în mod licit pe piață produse, servicii sau lucrări.

SEAP sau Sistemul electronic de achiziții publice este sistemul informatic utilizat de autoritățile contractante în vederea realizării achizițiilor publice.

Procedura de atribuire reprezintă ansamblul etapelor care trebuie parcurse, în condițiile legii, de către autoritatea contractantă și de către candidați/ofertanți în vederea încheierii unui contract de achiziție publică.

Documentația de atribuire reprezintă totalitatea documentelor întocmite de autoritatea contractantă pentru derularea unei proceduri de atribuire, în baza căreia se întocmesc ofertele și se atribuie contractul de achiziție publică. Aceasta include cerințele pe care trebuie să le îndeplinească operatorii economici în vederea atribuirii contractului.

Anunțurile de intenție, de participare și de atribuire sunt modalități de publicitate prin care autoritățile contractante anunță public intenția de a derula o procedură, demararea procedurii și, respectiv, atribuirea contractului de achiziție publică.

Oferta reprezintă actul juridic prin care operatorul economic își manifestă voința de a se angaja din punct de vedere juridic într-un contract de achiziție publică. Oferta cuprinde propunerea financiară, propunerea tehnică, precum și alte documente stabilite prin documentația de atribuire.

Acordul-cadru reprezintă înțelegerea scrisă încheiată între una sau mai multe autorități contractante și unul sau mai mulți operatori economici, care stabilește elementele esențiale pentru contractele de achiziție publică ce urmează a fi atribuite într-o anumită perioadă.

Contractul de achiziție publică este contractul cu titlu oneros, încheiat între autoritatea contractantă și operatorul economic desemnat câștigător, având ca obiect executarea de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii.